

Region Syddanmark

Kudsk & Dahl A/S
Ribevej 20
6230 Rødekro

CVR: 49857217

Miljø og Ressourcer
Kontaktperson: Frederik Vad
E-mail: fv@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29 20 19 41
Dato: 9. oktober 2025
Journal nr.: 25/6138

UDKAST TIL Afgrænsningsudtalelse til miljøvurdering af råstofprojekt på matr.nr. 4, 124, 127, 128, og 187 Andholm, Ø. Løgum samt matr.nr. 80 Lunderup, Rise i Aabenraa kommune

Region Syddanmark har den 2. februar 2025 modtaget en ansøgning fra Kudsk & Dahl A/S om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer (sand, grus og sten) på 67,7 ha på matr.nr. 4, 124, 127, 128, og 187 Andholm, Ø. Løgum samt matr.nr. 80 Lunderup Rise i Aabenraa kommune herefter kaldet projektarealet.

På matr.nr. 124, 127, og 128 Andholm, Ø. Løgum samt matr.nr. 75, 80, og 845 Lunderup Rise i Aabenraa kommune er der en eksisterende råstoftilladelse, der udløber den 31. december 2027. Matr.nr. 75 og 845 er dog efterbehandlet, men ikke godkendt efterbehandlet, hvorfor disse to matrikler ikke er inkluderet i den aktuelle ansøgning. I aktuelle ansøgning udvides råstofgraven mod nord således til at matr.nr. 4 og 187 Andholm, Ø. Løgum er tilføjet. Arealudnyttelsen på disse to marker er pt. almen landbrugsdrift.

Et samlet projektareal på mere end 25 ha optræder på miljøvurderingslovens bilag 1 pkt.19¹, hvilket betyder, at projektet må forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Denne type projekter må ikke påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet. Det betyder, at Region Syddanmark ikke må meddele tilladelse til indvinding af råstoffer før ansøger, jf. miljøvurderingslovens §20, stk. 1, har udarbejdet en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Region Syddanmark skal, forud for ansøgers udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport (MKR) afgive en udtalelse (afgrænsningsudtalelse) om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten jf. miljøvurderingslovens § 23, stk. 1.

Afgrænsningsudtalelsen skal i minimum 2 ugers offentlig høring og høringssvarene bliver indarbejdet, hvor Region Syddanmark vurderer, at det er relevant.

Efter høringsfristens udløb fremsender Region Syddanmark en tilrettet afgrænsningsudtalelse til ansøger, hvorefter ansøger udarbejder en miljøkonsekvensrapport.

Den endelige miljøkonsekvensrapport sendes i høring hos offentligheden og berørte myndigheder i 30 dage. Samtidig bliver miljøoplysningerne, der indgår i miljøkonsekvensrapporten, offentliggjort på

¹ LBK nr 4 af 03/01/2023 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), bilag 1 pkt. 19. Råstofindvinding fra åbne brud, hvor minestedets areal er over 25 hektar, eller tørvegravning på et areal over 150 hektar.

regionens hjemmeside.

En tilladelse efter råstofloven² erstatter en tilladelse helt eller delvist efter miljøvurderingslovens § 25, jf. miljøvurderingslovens § 15 stk. 4 samt miljøvurderingsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1.

Ansøgningsmaterialet har været sendt i høring hos berørte myndigheder fra d. 11. april 2025 til den 16. maj 2025. Myndighedernes svar til myndighedshøringen indeholdt bemærkninger til ansøgningen som bruges til udarbejdelsen til afgrænsningsudtalelsen.

Formålet med denne afgrænsningsudtalelse er at afgrænse miljøkonsekvensrapportens omfang, samt at fastlægge metoden for miljøvurdering og detaljeringsgraden for de miljøparametre, der skal vurderes i miljøkonsekvensrapporten.

Formålet med en miljøkonsekvensvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til projektets sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Her anvendes miljøvurderingslovens brede miljøbegreb, som omfatter den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, natur, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet, samt det indbyrdes forhold mellem disse faktorer. Både positive og negative miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen.

Regionen har udarbejdet nærværende udkast til afgrænsningsudtalelse. Afgrænsningsudtalelsen sendes nu i offentlig høring. Høringen forløber fra den 9. oktober 2025 til den 13. november 2025.

² LBK nr. 1230 af 20/11/2024 om råstoffer.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
1. Projektbeskrivelse.....	4
1.1 Eksisterende råstoftilladelse og nye arealer	4
1.2 Det ansøgte projekt.....	5
1.3 Tidligere VVM-redegørelse	9
2. Miljøkonsekvensrapportens indhold.....	9
2.1 Afgrænsningen.....	12
3. Miljøemner, der ikke indgår i miljøkonsekvensvurderingen	18
4. Habitatbekendtgørelsen - væsentlighedsvurdering	19
5. Høring af berørte myndigheder og offentligheden	23
6. Afgørelser fra andre myndigheder	24
7. Videre forløb	24

1. Projektbeskrivelse

1.1 Eksisterende råstoftilladelse og nye arealer

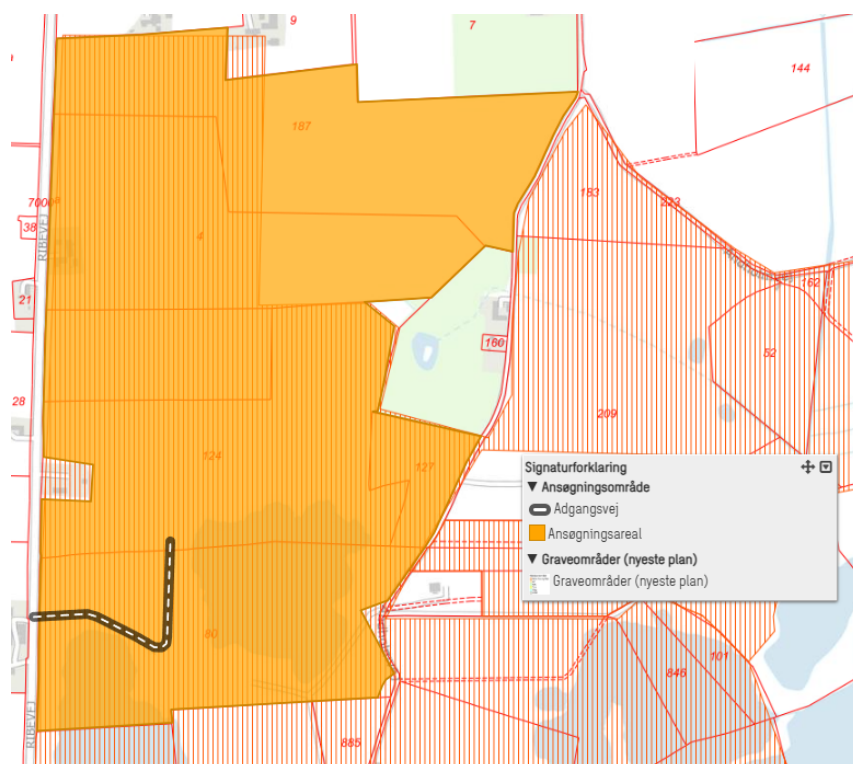
Der er i 2017 udarbejdet en VVM-redegørelse for dele af området. VVM-redegørelsen omfatter matr.nr. 124, 127, og 128 Andholm, Ø. Løgum samt matr.nr. 75, 80, og 845 Lunderup, Rise i Aabenraa kommune, og det samlede areal i redegørelsen er på 45,3 ha. Der blev i efteråret 2017 meddelt en råstoftilladelse til ansøgte område, og gældende råstoftilladelse udløber d. 31. december 2027.

Figur 1. I 2017 blev der meddelt en råstoftilladelse på det rødmarkerede areal. Bemærk at matr.nr. 75 og 845 Lunderup, Rise i Aabenraa kommune er omfattet af råstoftilladelsen fra 2017.

Sidenhen er matr.nr. 75 og 845 Lunderup, Rise i Aabenraa kommune blevet efterbehandlet, dog ikke godkendt efterbehandlet, hvorfor der ikke søges om råstofindvinding på disse arealer.

I den aktuelle ansøgning er matr.nr. 124, 127, og 128 Andholm, Ø. Løgum samt matr.nr. 80 Lunderup, Rise i Aabenraa kommune fra den igangværende råstofgrav bibeholdt, og samtidigt er matr.nr. 4 og 187 Andholm, Ø. Løgum medtaget. Det ansøgte areal dækker derfor over 67,7 ha, hvoraf ca. 28 ha er barmark (matr.nr. 4 og 187 Andholm, Ø. Løgum). Størstedelen af ansøgte areal er udlagt som graveområde i Råstofplan 2020, men dele af matr.nr. 4 og 187 Andholm, Ø. Løgum i Aabenraa kommune er ikke udlagt i råstofplanen (svarende til ca. 15 ha).

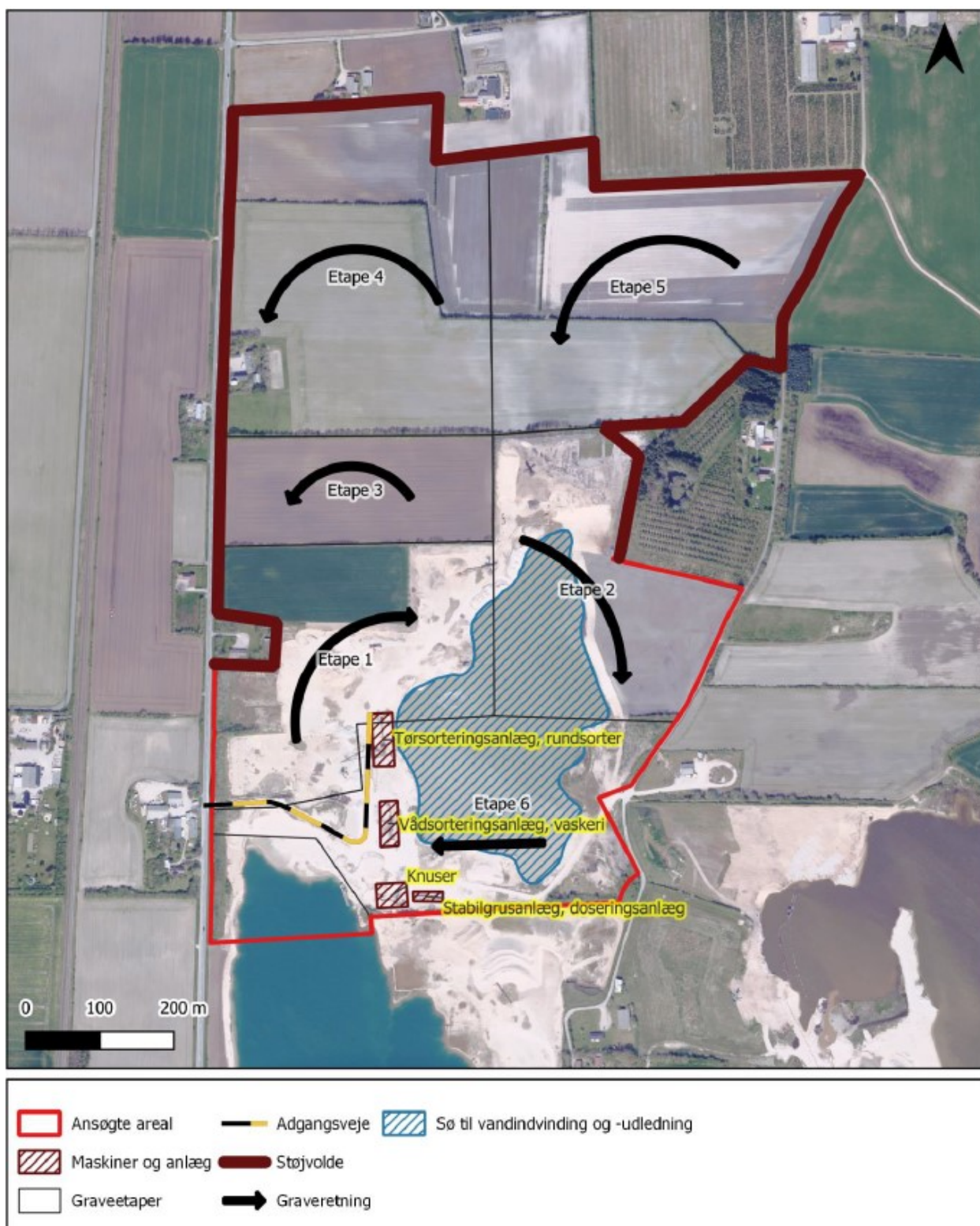
Figur 2. Oversigtskort over den aktuelle ansøgning. Bemærk, at matr.nr. 4 og 187 Andholm, Ø. Løgum er tilføjet ansøgte areal, og at dele af de to matrikler ikke er udlagt som graveområde i Råstofplan 2020.

1.2 Det ansøgte projekt

Kudsk & Dahl A/S har den 4. februar 2025 indsendt en ansøgning om råstofindvinding af sand, grus og sten inden for et areal på 67,7 ha på matr.nr. 4, 124, 127, 128, 187 Andholm, Ø. Løgum samt matr.nr. 80 Lunderup, Rise i Aabenraa kommune, se figur 2.

Der søges om en årlig indvinding af sand, grus og sten på 300.000 m³, hvoraf 200.000 m³ skal indvindes under grundvandsspejlet. Terrænkoten er 42 – 47,5 m DVR90, og grundvandsspejlet er kote 41,7 – 44,7 m DVR90. Den planlagte gravedybde er 26 meter under terræn, hvilket svarer til kote 16 – 31,5 m DVR90. De indvundne råstoffer er tiltænkt at anvendes til anlægs- og vejmaterialer, asfaltmaterialer, betontilslagsmaterialer, og filtergrus samt filtersand.

Indvindingen er planlagt i 6 graveetaper, som vist på nedenstående figur 3. På figuren er graveretningen for de forskellige graveetaper vist.

Figur 3. Graveplanen fra ansøgningsmaterialet.

Af maskinel ønskes følgende at benyttes:

- 1 stk. gravemaskine
- 1 stk. vådsorteringsanlæg
- 1 stk. sugeskib
- 1 stk. kabelgravemaskine (wire gravemaskine)
- 3 stk. gummiged

- 3 stk. tørsorteringsanlæg
- 1 stk. knuser
- 1 stk. doseringsanlæg
- 1 stk. generator

Der forventes at være et muldlag på ca. 0,4 m, og der forventes at være op til 0,5 m overjord. Først afrømmes mulden, som vil blive lagt i støjvolde mod naboer til det ansøgte areal hele vejen langs Ribevej og Andholmvej (se figur 3). Støjvolden vil have en højde på 3 m. Mulden, der ikke bruges til støjvolden, vil placeres i midlertidige stakke, og vil blive solgt ved afslutning af råstofindvindingen. Efter mulden afrømmes overjorden, som ligeledes placeres i midlertidige stakke.

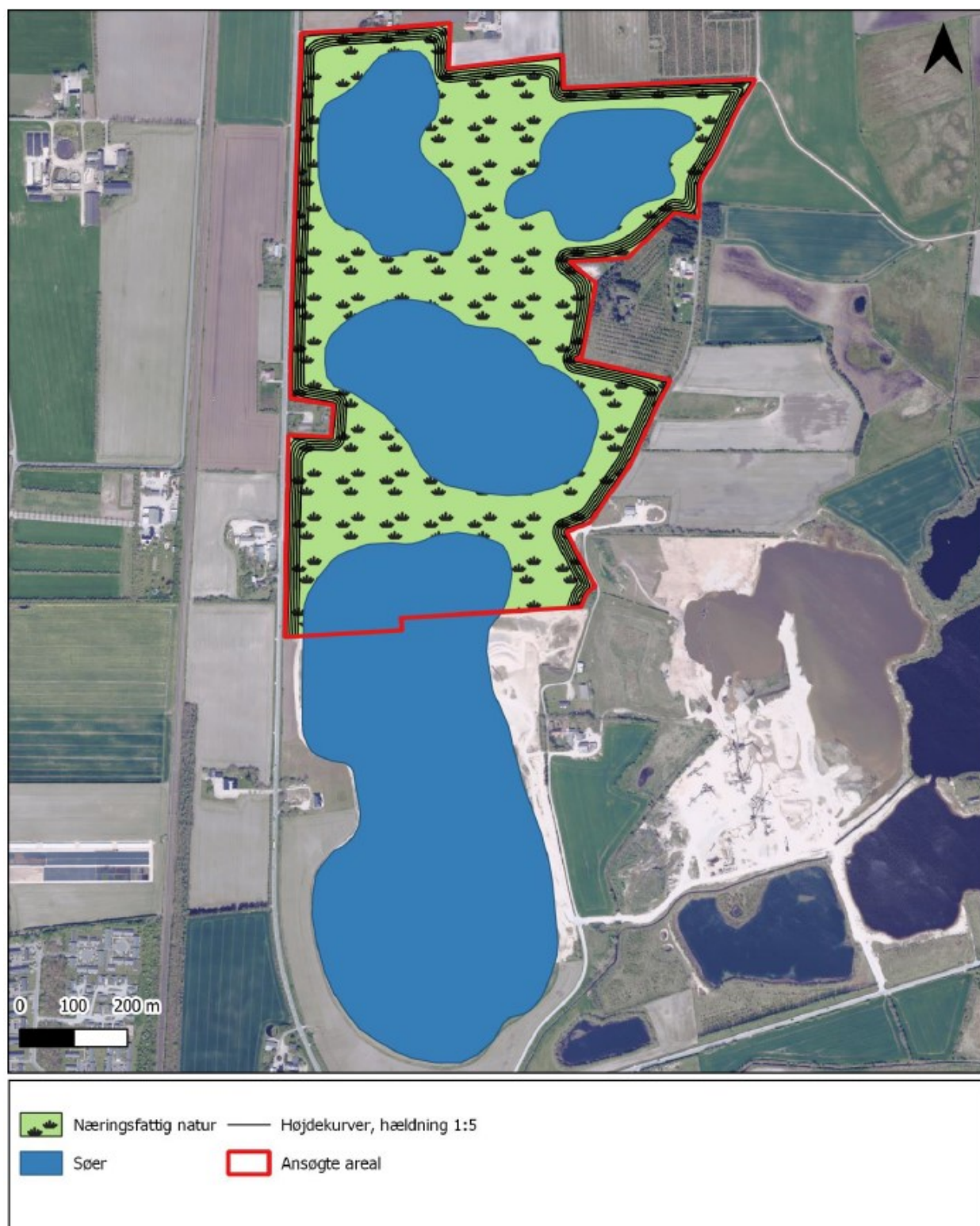
Derefter indvindes råstofferne (sand, grus og sten) over grundvandsspejlet med en læsemaskine. Når råstofferne over grundvandsspejlet er indvundet, indvindes råstofferne under grundvandsspejlet med en kabelgravemaskine og en sandsuger.

Efter indvinding vil råstofferne blive oparbejdet i tørsorterer, i vådsorterer, og knuser, hvorefter råstofferne transporteres ud af råstofgraven.

For gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg ønskes driftstiden at være mandag til fredag fra kl. 07:00 – 18:00 samt lørdag fra kl. 07:00 – 14:00. For udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område, ønskes driftstiden at være mandag til fredag fra kl. 06:00 – 18:00 samt lørdag fra kl. 07:00 – 14:00.

Den ønskede adgangsvej til ansøgte projektareal er via den eksisterende adgangsvej til den etablerede råstofgrav. Adgangsvejen er placeret i den sydvestlige del af projektarealet, se ovenstående figur 3, og har overkørsel til Ribevej.

Efter endt råstofindvinding fjernes maskiner, anlæg, støjvolde og andet, der hører til råstofindvindingen. Det ansøgte areal efterbehandles til natur, hovedsageligt som søer med sandede brinker, omkranset af næringsfattig natur, se figur 4.

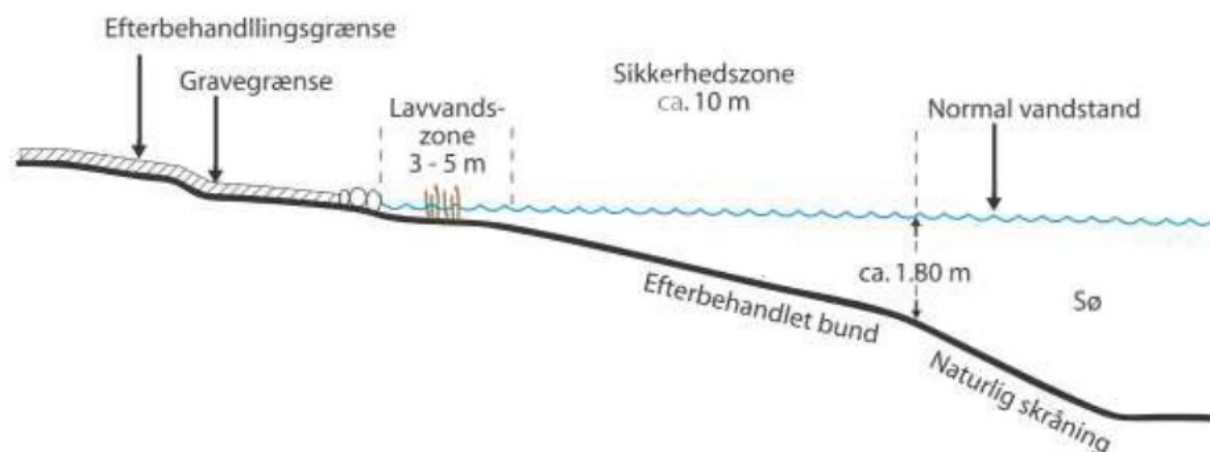

Figur 4. Efterbehandlingsplan fra ansøgningsmateriale.

Det samlede område ønskes efterbehandlet til en stor samlet terrænsænkning. Skråninger til naboarealer, veje og bebyggelse vil have anlæg 1:5. Efterbehandlingen foregår løbende, efterhånden som en graveetape bliver færdiggravet. Søerne på figur 4 er omtrentlige i form og udbredelse, da de endelige udformninger vil afhænge af råstofforekomstens udbredelse og tykkelse.

Der vil blive anlagt fire større søer. Langs de større dybe søer vil der blive anlagt en 20 m bred brink med lav hældning. Brinken er en sandet, muldfri zone der skal gøre det sikkert at færdes langs kanten af søerne. Søbredder, lavvands- og sikkerhedszoner efterbehandles generelt som vist på figur 5.

Sikkerhedszonen vil dog have varierende hældninger, så der bliver et varieret bredforløb.

Figur 5. Principskitse for efterbehandling af søen.

Som tidligere nævnt ansøges der om en 10-årig råstoftilladelse. Ansøger forventer dog, at der er råstoffer tilgængeligt til de næste 15 år. Lovmæssigt er udgangspunktet for en råstoftilladelse, at den er gældende i 10 år, men at der i *særlige tilfælde* kan gives en råstoftilladelse for en længere periode end 10 år³. *Særlige tilfælde* defineres som tilfælde, hvor der kræves meget store arealreservationer for at sikre fortsat indvinding, eller tilfælde som kræver meget betydelige investeringer, så virksomheden har behov for at være sikret en længere periode med henblik på afskrivning af anlægsudgiften. I denne konkrete sag vurderes kravene for særlige tilfælde ikke er være opfyldt, hvorfor det må forventes, at den kommende råstoftilladelse er gældende i 10 år. Det er derfor også forventet, at ansøgte projekt ikke kan afsluttes inden den fremtidige råstoftilladelses udløb, hvorfor der skal indsendes en ny ansøgning, når den kommende råstoftilladelse er udløbet.

1.3 Tidligere VVM-redegørelse

Til det tidligere projekt, hvor der i november 2017 blev meddelt en råstoftilladelse, blev der udarbejdet en VVM-redegørelse. Regionen har gennemgået redegørelsen for oplysninger, som kan genbruges til aktuelle ansøgning. Her er det værd at bemærke, at der i aktuelle ansøgning er ansøgt ud over det område, som VVM-redegørelsen i sin tid er udarbejdet for. Dertil skal det bemærkes, at der kan være sket ændringer i området som helhed siden udarbejdelsen af VVM-redegørelsen. I nedenstående afsnit om afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten bliver hvert fagområde behandlet, og hvor regionen bl.a. tager stilling til, om emnet er behandlet fyldestgørende i VVM-redegørelse.

2. Miljøkonsekvensrapportens indhold

Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde de oplysninger, som fremgår af miljøvurderingslovens § 20, stk. 1-5 samt bilag 7. Nærværende afgrænsningsudtalelse skal ligge til grund for rapporten.

Oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, og bygherre skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter, jf. miljøvurderingsloven § 20, stk. 1 og 6.

Området, der skal inddrages i miljøkonsekvensrapporten, er projektarealet og de omkringliggende relevante områder. Eksisterende grusgrave skal inddrages som kumulativ påvirkning.

³ §9, stk. 1 i LBK nr. 1230 af 20/11/2024.

Region Syddanmark har foretaget en væsentlighedsvurdering, se afsnit 4. Regionen vurderer, at projektet ikke påvirker nærliggende Natura 2000-områder.

Region Syddanmark har yderligere bemærkninger til følgende punkter fra miljøvurderingslovens § 20 og bilag 7:

Ikke-teknisk resume

En sammenfatning af hele miljøkonsekvensrapporten, hvor de vigtigste oplysninger og vurderinger er trukket frem på en letforståelig måde for at give et hurtigt overblik over projektet og dets miljøpåvirkninger.

Projektbeskrivelse

Oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender, herunder evt. samdrift med andre projekter, de anvendte maskiner, arbejdstid mm.

Projektbeskrivelsen skal også omfatte en detaljeret grave- og efterbehandlingsplan, der beskriver graveetaper, graveretning, indvindingsmængde, hvor der oparbejdes, gravning under grundvandsspejl, støvbekæmpelse samt dimensionering (højde og placering) af støjvolde på baggrund af støjberegninger.

Efterbehandlingsplanen skal angive, hvad formålet med efterbehandlingen bliver, hvorledes der vil blive efterbehandlet med hensyn til landskab, gravesø, vurdering af egnede levesteder for bilag IV arter og evt. afværgeforanstaltninger hertil.

Hovedforslag, alternativ og referencescenarie

Hovedforslaget, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der meddeles tilladelse til råstofindvinding, hvor der meddeles tilladelse til grundvandssænkning samt vandindvinding, hvor der meddeles en eventuel dispensation til tilstandsændring af relevante § 3-søer i nærområdet, hvis det vurderes, at § 3-søerne påvirkes, og hvor der meddeles dispensation til råstofindvinding inden for beskyttelseszonerne for fredede fortidsminder.

Alternativ nr. 1, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der meddeles tilladelse til råstofindvinding, tilladelse til grundvandssænkning samt vandindvinding, hvor der meddeles en eventuel dispensation til tilstandsændring af relevante § 3-søer i nærområdet, hvis det vurderes, at § 3-søerne påvirkes, men der meddeles ikke dispensation til råstofindvinding inden for beskyttelseszonerne for fredede fortidsminder.

Alternativ nr. 2, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der meddeles tilladelse til råstofindvinding, hvor der meddeles dispensation til råstofindvinding inden for beskyttelseszonerne for fredede fortidsminder, men der meddeles ikke tilladelse til grundvandssænkning samt vandindvinding. I dette scenarie vurderes det, at det ikke er relevant, at der meddeles en eventuel dispensation til tilstandsændring i områdets § 3-søer, da en potentiel påvirkning er direkte afhængig af grundvandssænkningen.

Referencescenariet, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der ikke gives tilladelse til ansøgte råstofindvinding.

Nedenstående tabel 1 kan give et bedre overblik over de forskellige scenarier, og hvilke tilladelser/dispensationer, der gives i scenariet.

Tabel 1. Oversigt over de forskellige scenarier (+ = der meddeles tilladelse, ÷ = der meddeles ikke tilladelse).

	Hovedscenarie	Alternativ nr. 1	Alternativ nr. 2	Referencescenariet
Råstoftilladelse	+	+	+	÷
Tilladelse til grundvandssænkning samt vandindvinding	+	+	÷	÷
Dispensation til tilsandsændring af § 3-natur	+	+	÷	÷
Tilladelse til råstofindvinding inden for beskyttelseszone for fortidsminde	+	÷	+	÷

For hvert miljøemne skal hovedforslag og referencescenariet beskrives og vurderes, sådan at miljøpåvirkningerne ved hhv. hovedforslaget og referencescenariet kan sammenlignes. Alternativet skal inddrages de steder, det er forespurgt i tabel 2.

Miljøemner

Beskrivelse og vurdering af de miljøpåvirkninger, som projektet vil medføre for de miljøemner, hvor der ikke kan afvises at være en væsentlig påvirkning. Både positive, negative, direkte og indirekte miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen. Miljøvurderingsloven fastlægger, at der skal vurderes på både de kort-, mellem- og langsigtede påvirkninger, hvorfor der er brug for vurdering af påvirkningerne, når indvindingen er i gang herunder afrømning/indledende fase af nye graveetaper, samt når der er foretaget efterbehandling. De udvalgte miljøemner gennemgås nedenfor i tabel 2.

Metode til vurderinger

For hvert af miljøemnerne skal datagrundlaget beskrives, og det skal fremgå, hvordan vurderingerne er foretaget og af hvem data eller analyser i feltet er indsamlet og foretaget af.

Kumulative effekter

Kumulative effekter af miljøpåvirkningerne samt for øvrige relevante aktiviteter i området skal indgå i miljøkonsekvensrapporten, både for de enkelte miljøemner og samlet set.

Det skal undersøges, om der er eksisterende og/eller planlagte aktiviteter i området jf. kommunal planlægning, der kan give kumulative miljøpåvirkninger. Eventuelle øvrige igangværende aktiviteter i nærområdet, fx støjende virksomheder kan være relevante samt eksisterende og ansøgte indvindingstilladelser.

Afværgetiltag og overvågning

Ved eventuelle væsentlige påvirkninger skal der overvejes afværgetiltag og overvågning.

For hvert miljøemne vurderes det, hvilke afværgetiltag, der evt. er nødvendige for at undgå/minimere miljøpåvirkningen.

Anden planlægning

Der skal i miljøkonsekvensrapporten redegøres for det ansøgt forhold til anden planlægning, herunder:

Statens vandplanlægning

- Statens vandplanlægning jf. gældende Vandområdeplan 2021-2027 samt genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027. Der skal redegøres for relevante vandforekomsters (søer, vandløb, og grundvandsforekomster) tilstand og målsætning, og det skal vurderes, om det ansøgte medfører forringelse af vandforekomsternes tilstand, og mulighed for målopfyldelse. Miljøvurderingen skal indeholde en redegørelse for, at en miljøtilladelse til projektet vil være i overensstemmelse med den bindende danske vandplanlægning og skal omfatte både anlægsfase,

driftsfase og efterbehandling af arealet.

Kommuneplaner, lokalplaner og sektorplaner mv.

- Det ansøgt forhold til øvrig relevant planlægning såsom kommuneplan, lokalplaner og sektorplaner skal beskrives i miljøkonsekvensrapporten.

2.1 Afgrænsningen

Udkast til afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold er udarbejdet på grundlag af ansøgningsmateriale modtaget af regionen den 2. februar 2025, samt høringssvar fra myndighedshøring af råstofansøgningen fra den 11. april 2025 til den 16. maj 2025.

Region Syddanmark har fundet at følgende miljøemner skal indgå i miljøkonsekvensrapporten:

- Befolkning og sundhed: Støj.
- Den biologiske mangfoldighed, flora og fauna: Bilag IV-arter, økologiske forbindelser, og § 3 beskyttede naturtyper.
- Vand, herunder: overfladevand, grundvand, V1 kortlagt areal, NFI og OSD, vandforsyningsboringer, dræn, og vandområdeplaner
- Kulturarv, herunder fortidsmindebeskyttelse og jordfaste fortidsminder

For de øvrige miljøemner er det vurderet, at der ikke vil være en væsentlig miljøpåvirkning. Alle emner er gennemgået i nedenstående tabel 2 og 3.

Miljøemner:

Nedenfor gennemgås de miljøemner, som vurderes at skulle indgå i miljøkonsekvensvurderingen samt datagrundlaget, som forventes tilvejebragt og anvendt i miljøkonsekvensvurderingen. Region Syddanmark skal specificere, at både negative og positive miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen.

Tabel 2. Miljøemner, som skal med i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
Befolkning og sundhed	
Støj	Uddybning: Der skal udarbejdes støjberegninger for aktiviteterne i råstofgraven (maskinel og intern trafik). Beregningerne skal baseres på det ansøgte maskinel og worst-case scenarier/placering af flytbare kilder. Støjberegningerne skal udføres for anlægsfasen (fjernelse af muld og oplægning i depoter/støjvolde) og for indvindingen for den samlede råstofgrav i fuld drift. Anlægsfasen: Beskrivelse af arbejdsprocesserne for afrømning af muld, samt opbygning af støjvolde inden for indvindingsarealet, også tidsmæssigt. Beregning af støj ved de nærmeste boliger, beskrivelse af evt. overskridelser af støjgrænser, samt vurdering af hvad der ville kunne overholdes af støjgrænser samt forventet tidsperiode for anlægsfasen. Driftsfasen: Der skal udarbejdes støjberegninger for driften. Der skal gøres rede for de kumulative effekter for støj for andre relevante kilder i området herunder også støj fra indvindingen i eksisterende grusgrave. Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkningen.

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
	Støjberegninger og vurderinger skal udføres jf. Miljøstyrelsens gældende vejledninger. Begrundelse: I VVM-redegørelsen fra 2017 bliver støj behandlet på baggrund af en støjrapport fra samme år. Arealet i støjrapporten er dog markant forskelligt fra det aktuelle projekt. Dertil søges der om andre maskiner i nuværende ansøgning end de, der blev behandlet i VVM-redegørelsen. I 2017 blev der også udarbejdet en særskilt støjrapport for det areal, som søges om i denne råstofansøgning. Støjrapporten er lavet på baggrund af de maskiner, som man ville benytte i 2017. De ønskede maskiner i denne råstofansøgning er forskellige fra de maskiner, som er behandlet i støjrapporten fra 2017. Det vurderes derfor, at det aktuelle støjbillede for denne råstofansøgning ikke er foreneligt med det beskrevne støjbillede i vedlagte VVM-redegørelse samt støjrapport, og at materialet derfor ikke er fyldestgørende for den aktuelle ansøgning.
Natur	
Beskyttede og fredede arter (bilag II, bilag IV, bilag V, rødlistede og fredede)	Uddybning: Kortlægning og feltundersøgelser af beskyttede og fredede plante- og dyrearter. Det ansøgte projektareal samt tilstødende naturarealer skal gennemgås og screenes for de forventede arter for området, samt konkrete registreringer af beskyttede og fredede arter. Det skal vurderes, om der kan være yngle- og rastesteder for bilag IV arter og om projektet i øvrigt opfylder de forpligtigelser, der følger af habitatdirektivets artikel 12. Der skal laves feltundersøgelser for de relevante arter fundet i gennemgangen og screeningen. Undersøgelserne skal følge gældende retningslinjer og vejledninger for undersøgelse af naturtyper og arter. Bliver der fundet beskyttede og fredede arter i forbindelse med feltundersøgelserne, som ikke tidligere er kortlagt/fundet i området skal disse dokumenteres og tages med i de videre vurderinger. Vurdering af projektets påvirkning af de beskyttede og fredede arter i og omkring projektarealet både under og efter indvindingen. Påtænkte afværgeforanstaltninger med henblik på at undgå, forebygge eller begrænse påvirkningen skal beskrives og konkretiseres. Alternativt kan der søges om fravigelse fra Habitatdirektivets⁴ artikel 12 gennem direktivets artikel 16. Ansøgningen skal indeholde grundige feltundersøgelser, vurderinger samt begrundelse for, hvorfor der kan meddeles dispensation fra Habitatdirektivets artikel 12. Følgende scenarier skal beskrives for emnet bilag IV-arter: 1) Der meddeles ikke dispensation til fravigelse fra Habitatdirektivet. Afværgeforanstaltninger beskrives, således der ikke sker påvirkninger på relevante bilag IV-arter 2) Der meddeles dispensation til fravigelse fra Habitatdirektivet, og det er derfor ikke nødvendigt at opsætte afværgeforanstaltninger. 3) Ingen bilag IV-arter påvirkes, hvorfor der hverken søges om dispensation til fravigelse fra Habitatdirektivet eller opsættes afværgeforanstaltninger mod relevante bilag IV-arter.

⁴ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
	Eksisterende viden og data fra Danmarks Miljøportals Naturdatabase, Naturbasen, Arter.dk, eventuelle kommunale registreringer, de seneste artsovervågningsrapporter, "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV", "Dansk Pattedyrsatlas", Miljøstyrelsens artsleksikon mm. benyttes. De tekniske anvisninger for Novana's naturprogram skal følges i forhold til metoden. Antal undersøgelser afhænger af den konkrete situation. https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/fagdatacentre/biodiversitet/tekniske-anvisninger Begrundelse: Ifølge Håndbog om arter på Habitatdirektivets bilag IV er der i området omkring Rødekro og projektarealet potentielt raste- og ynglesteder for flere bilag IV-arter heraf flere arter af flagermus, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Løvfrø, og Markfirben. Dertil er der registreret fund af arten Strandtudse på projektarealet. Andre bilag IV-arter, fredede eller beskyttede arter kan ligeledes være indvandret eller bruge dele af projektarealet som levested. Forekomsten af relevante bilag IV-arter skal derfor undersøges nærmere. Dertil skal projektets påvirkning vurderes i de forskellige scenarier, og eventuelle afværgetiltag for de enkelte arter skal beskrives, således området bevarer det økologiske funktionalitet for relevante arter. Da VVM-redegørelsen er udarbejdet i 2017, kan arters teoretiske og aktuelle udbredelse have flyttet sig over tid. Dertil er der sket en markant ændring af projektarealet, da der har været aktiv råstofindvinding i/omkring projektarealet siden 2017. På den baggrund vurderer regionen, at VVM-redegørelsen fra 2017 ikke er fyldestgørende for områdets aktuelle forhold for beskyttede arter.
Biologisk mangfoldighed, økologiske forbindelser	Uddybning: Emnet skal belyses i forhold til projektets indvirkning på gældende kommuneplans udpegning af økologiske forbindelser under og efter råstofindvindingen. Datagrundlaget er Aabenraa kommunes gældende kommuneplan samt forslag til kommende kommuneplan. Begrundelse: En del af projektarealet ligger indenfor udpegningen "områder med særlige økologiske forbindelser" i den gældende kommuneplan i Aabenraa kommune fra 2015. Dertil har Aabenraa kommune udsendt høring (i perioden d. 8. januar 2025 til d. 5. marts 2025) af forslag til kommuneplan 2025. På den baggrund vurderer regionen, at VVM-redegørelsen ikke er fyldestgørende for området.
Beskyttede naturtyper, naturbeskyttelsesområder og værdifulde naturområder	Uddybning: Inden for 50 m af ansøgte areal, på matr.nr. 12 Andholm, Ø. Løgum, ligger der en sø beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Råstofindvinding under grundvandsspejlet kan medføre en lokal grundvandssænkning, der potentielt kan påvirke den konkrete § 3 sø. Før § 3 natur må påvirkes, skal der foreligge en dispensation fra kommunen. Miljøkonsekvensrapporten skal derfor indeholde en vurdering af, om beskyttet natur, herunder førnævnte sø på matr.nr. 12 Andholm, Ø. Løgum, påvirkes af råstofindvindingen. Hvis det vurderes, at der kan være påvirkninger på § 3 beskyttet natur, skal miljøkonsekvensrapporten indeholde en ansøgning om dispensation til påvirkning af den konkrete beskyttede natur. Alle nødvendige oplysninger til dispensationsansøgningen skal være indeholdt i miljøkonsekvensrapporten. Det er

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
	også en mulighed at beskrive nødvendige projektilpasninger, således der ikke sker påvirkninger. Mulig påvirkning vurderes både under råstofindvinding og efter endt efterbehandling. Datagrundlaget for dette miljøemne er eksisterende udpegninger af beskyttede naturtyper, naturbeskyttelsesområder og værdifulde naturområder, eksisterende terrænmodel, luftfotos, potentialekort og andet relevant data- og kortmateriale, vandområdeplaner, boringer, geofysik. Det skal tydeligt fremgå, hvad der er eksisterende data og hvad der er data fra nye undersøgelser. Alternativet: Hvis den § 3 beskyttede sø på matr.nr. 12 Andholm, Ø. Løgum påvirkes, og hvis der ikke kan meddeles dispensation til at påvirke søen, skal der ske projektændringer, således søen ikke påvirkes. Projektændringerne skal beskrives. Begrundelse: Da den § 3 beskyttede sø ligger så tæt på ansøgte areal, er det nødvendigt med en grundig gennemgang for enten at søge dispensation til at påvirke søen, eller for at sikre at søen ikke påvirkes af råstofindvindingen. Emnet er berørt i VVM-redegørelsen fra 2017, men da råstofgraven udvides tæt ved/omkring den § 3 beskyttede sø, vurderes VVM-redegørelsen ikke at være fyldestgørende for den aktuelle ansøgning.
Vand	
Gravning under grundvandsspejlet	Uddybning: Beskrivelse og vurdering af graveprocessen og mulige påvirkninger af grundvandsforekomsterne, kvalitativt og kvantitativt. Beskrivelse af vandområdeplanerne for området. Vurdering af projektets påvirkninger af vandområdeplanernes målsætninger. Vurdering af, om råstofindvindingen vil medføre en forringelse af tilstanden af grundvandsforekomsters tilstand eller hindre opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Beskrivelse og vurdering af grundvandets sårbarhed før, under og efter råstofindvinding samt grundvandsbeskyttelsen efter endt råstofindvinding (også eventuelle positive påvirkninger). Da der søges om at grave under grundvandsspejlet også på nye matrikler, skal miljøkonsekvensrapport indeholde de nødvendige oplysninger til en ansøgning om vandindvinding. Kumulation skal belyses med henblik på påvirkning af grundvand med andre projekter, hvor der indvindes under grundvandsspejl i området eller på anden vis kan påvirke grundvandet. Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkning. Data fra Geus, gældende vandområdeplaner samt eventuelle høringer af vandområdeplaner, grundvandskortlægningen, evt. kommunen, viden om pesticider mm. samt regionen for eksisterende og kommende råstofprojekter, hvor grundvandet berøres.

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
	Alternativet: Hvis der ikke kan meddeles tilladelse til grundvandssænkning samt vandindvinding, skal projektændringerne beskrives. Begrundelse: Emnet er berørt i VVM-redegørelsen fra 2017, men da der søges på et markant anderledes areal end det, redegørelsen blev udarbejdet for, vurderes emnet ikke at være belyst tilstrækkeligt.
Matr.nr. 882 Lunderup, Rise - V1 kortlagt areal	Uddybning: Ejendommen skal undersøges for, hvorvidt der er sket en jordforurening. Såfremt der konstateres en forurening med olieprodukter og/eller opløsningsmidler, bør der udarbejdes en risikovurdering i forhold til grundvandet på og nærmest ejendommen. Datagrundlaget er selve V1-kortlægningen udarbejdet af Region Syddanmark. Begrundelse: Vand og Jord i Region Syddanmark har indsendt høringssvar til aktuelle råstofsag på naboarealerne (matr.nr. 4, 81, 101, 846, 848, 884, 885, 891 Lunderup, Rise, 126 Andholm, Ø. Løgum, 143, 1187 og 1303 Brunde, Rise i Aabenraa kommune). Ifølge kortlægningsbrev af d. 11. oktober 2011 skyldes V1-kortlægningen, at der har været værkstedsaktiviteter med brændstofstander og vaskeplads uden afløb, hvilket kan have ført til jordforurening med olieprodukter og opløsningsmidler. Vand og Jord mener, at det ikke kan udelukkes, at etablering af søer på tre sider af ejendommen lige på den anden side af skel samt eventuel grundvandssænkning vil kunne mobilisere en eventuel forurening fra ovennævnte aktiviteter på ejendommen og dermed have risiko for negativ påvirkning af grundvandet i et område, som ligger i OSD. Vand og Jord vil således anbefale, at den kortlagte ejendom på Andholmvej 10a undersøges for, hvorvidt der er sket en jordforurening. Såfremt der konstateres en forurening med olieprodukter og/eller opløsningsmidler, bør der udarbejdes en risikovurdering i forhold til grundvandet på og nærmest ejendommen. Da denne sag ligeledes er så tæt placeret på den V1 kortlagte lokation, vurderes Vand og Jords høringssvar også at være højaktuel for denne sag.
Vandforsyning – vandforsyningsboringer, indvindingsopland, NFI, og OSD	Uddybning: Beskrivelse af projektet i forhold til NFI, OSD, indvindingsopland, samt områdets vandforsyningsboringer. Vurdering af kvalitative og kvantitative påvirkninger projektet kan have på vandforsyningen i området. Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkning. Data fra Geus, gældende vandområdeplaner, grundvandskortlægningen, og evt. kommunen. Begrundelse: Emnet i VVM-redegørelsen fra 2017 vurderes til ikke at være belyst tilstrækkeligt.
Overfladevand, dræn på	Uddybning:

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
projektarealet	Beskrivelse og vurdering af om overfladevand herunder vandløb, søer, moser og enge i og omkring projektarealet påvirkes af projektet. Beskrivelse af vandområdeplanerne for området. Vurdering af projektets påvirkninger af vandområdeplanernes målsætninger. Beskrivelse af forekommende dræn på projektarealet, inkl. evt. sammenhængende dræn med naboarealer og projektets påvirkning af disse dræn. Kumulation skal belyses med henblik på påvirkning af vandløb med andre projekter, hvor der indvindes under grundvandsspejl i området eller på anden vis kan påvirke vandløb. Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkninger af ovenstående. Data fra gældende vandområdeplaner samt eventuelle høringer af vandområdeplaner, og drænkort. Begrundelse: VVM-redegørelsen berører kort emnet, men bl.a. vandområdeplanerne vurderes ikke at være tilstrækkeligt belyst i ansøgningsmaterialet.
Kulturarv	
	Uddybning: Beskrivelse af områdets fund og fortidsminder inden for og tæt ved projektarealet samt deres respektive beskyttelseszoner. Vurdering af råstofindvindingens påvirkning af fund og arkæologiske lag inden for og omkring projektarealet. Beskrivelse af eventuelle tiltag til forebyggelse af påvirkning. Angivelse af alle nødvendige oplysninger for ansøgning om dispensation til råstofindvinding i beskyttelseszonerne. Oplysninger kan findes via databasen Fundogfortidsminder.dk samt fra Museum Sønderjyllands høringssvar på regionens myndighedshøring af sagen. Alternativet: Hvis der ikke opnås dispensation til råstofindvinding i beskyttelseszonerne, skal projektændringerne beskrives for at tilpasse forholdene. Begrundelse: Der findes flere fortidsminder (både fredede og ikke fredede) og beskyttelseszoner inden for eller i umiddelbar nærhed til projektarealet. Ydermere har Museum Sønderjylland indsendt høringssvar til regionens myndighedshøring af sagen, hvor museet vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for de dele af projektarealet, som ikke er destruerede. I VVM-redegørelsens fra 2017 er arealerne mod nord (matr.nr. 4 og 187) ikke medtaget. Ansøgningsmaterialet vurderes derfor ikke at være tilstrækkeligt oplyst.

3. Miljøemner, der ikke indgår i miljøkonsekvensvurderingen

Region Syddanmark har i afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold vurderet, at følgende miljøemner ikke vil medføre risiko for væsentlige miljøpåvirkninger og derfor ikke vurderes nærmere i den videre proces.

Tabel 3. Miljøemner, som ikke skal med i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøemner	Begrundelse for, at forholdet ikke vurderes nærmere
Natura 2000-områder	Region Syddanmark har udarbejdet en væsentlighedsvurdering for Natura 2000-områder (se afsnit 4). Det er vurderet, at projektet ikke påvirker Natura 2000-områder og derfor skal disse ikke beskrives i miljøkonsekvensrapporten.
Støv	Der er beskrevet foranstaltninger til reducere af støv fra grusgravene i ansøgningsmaterialet. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om støv.
Trafik	De trafikale forhold er beskrevet tilstrækkeligt i ansøgningsmaterialet, hvor der bl.a. vurderes på et worst-case scenarie, som er markant værre end det forventede scenarie. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger ang. trafik.
Landskab	Der er ikke områder med bevaringsværdige landskaber indenfor projektarealet. Området er præget af sølandskab, som råstofgravning under grundvandsspejlet skaber. Den del af projektarealet som endnu ikke har været inden for en råstofstilladelse, er et traditionelt landbrugslandskab. Det vurderes, at landskab er tilstrækkeligt belyst i ansøgningsmaterialet.
Klima og Emissioner	Råstofindvindingen vurderes ikke at medføre større emissioner, der påvirker klimaet betydeligt. Projektet påvirker ikke klimaet væsentligt.
Lysgener	Ansøger oplyser, at eventuel belysning vil være på kørende materiel, og at hvis lys opsættes i råstofgraven, vil lysretningen være i en sådan retning, at de ikke genere omgivelserne. Ydermere oplyser ansøger, at eventuel belysning kun ville skulle bruges i angivne driftstider (mellem kl. 7 og 18). Da det er i dagtimerne, er det begrænset, hvor meget lys, der skal bruges. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om lys.
Affald	Det er oplyst at alt affald bortskaffes i henhold til kommunes affaldsregulativ. Det vurderes, at al affald både farligt affald og almindeligt husholdningsaffald håndteres og bortskaffes efter gældende regler.
Lugtgener	Råstofindvinding i sig selv vurderes ikke at medføre lugtgener. Dertil befinder området sig i et åbent landskab, hvor eventuelle lugte hurtigt vil opblandes med luften.

Katastrofer og ulykker	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om katastrofer og ulykker.
Materielle goder	Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger ang. materielle goder.

4. Habitatbekendtgørelsen⁵ - væsentlighedsvurdering

Ca. 2,5 km sydsydøst for projektarealet ligger Natura 2000-område N96 Bolderslev Skov og Uge Skov. Området er udpeget som habitatområde H85 Bolderslev Skov og Uge Skov, og har et samlet areal på ca. 887 ha. Bolderslev Skov danner sammen med Uge Skov en af Danmarks største naturskove. Natura 2000-området er primært udpeget for at bevare værdierne i disse skoves skovnaturtyper, en række søtyper, samt arten Stor vandsalamander. Her findes desuden en række enge, der afgræsses ekstensivt, og større lysåbne arealer, som er overladt til naturlig tilgroning. De naturlige vandløb er forholdsvis små og tørrer ud om sommeren. De ligger i naturligt forløb og har på nogle strækninger et betydeligt fald. Alle dele af habitatområdet er statsskov.

Nedenstående oversigt viser udpegningsgrundlaget⁶ for Habitatområde nr. 85.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 85		
Naturtyper:	Kransnålsø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Kildevæld* (7220)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Figur 6. Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 85.

Ifølge basisanalysen 2022-2027 er de væsentlige trusler mod naturtilstanden i H85 tilgroning af lyskrævende naturtyper med høje urter og vedplanter, uhensigtsmæssig hydrologi i vådbunds naturtyper, direkte påvirkning fra landbrugsdrift på tilstødende arealer, forekomst af invasive arter og arealandel med drift.

Miljøpåvirkninger fra en råstofindvinding kan f.eks. være i form af støv, støj, vibrationer, og grundvandspåvirkning. Derudover kan der være direkte fysiske påvirkninger fra gravning eller udledning af vand. Påvirkninger fra støv, støj, vibrationer og gravning er primært meget lokale, mens påvirkning af grundvandet eller udledning af vand kan påvirke længere væk. Især udledning af vand kan påvirke andre vandløb, der ligger nedstrøms.

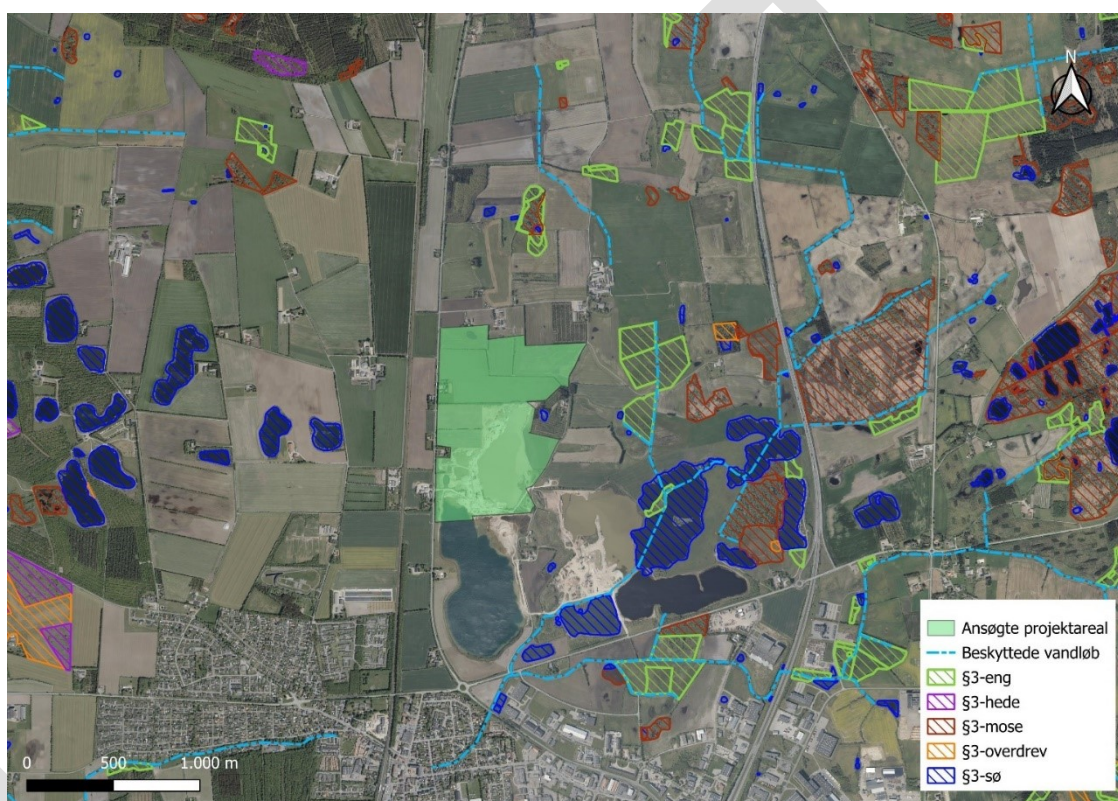
Det konkrete projekt er tilrettelagt således, at støv, støj, vibrationer og direkte gravning ikke vil påvirke

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegningsgrundlag og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse områder.

⁶ Natura 2000-plan 2022-2027. Bolderslev Skov og Uge Skov, Natura 2000-område nr. 96, Habitatområde H85.

nærmeste Natura 2000-område, N96 Bolderslev Skov og Uge Skov, da der er ca. 2,5 km mellem ansøgte projektareal til N96. Påvirkningerne fra disse miljøparametre vurderes derfor ikke at strække sig 2,5 km fra ansøgte projekt.

Da der indvindes under grundvandsspejlet, må det forventes, at der sker en mindre grundvandssænkning i området. Råstofindvindingen udgør ingen særskilt forureningsrisiko, og der bruges heller ingen kemi eller lign. til ansøgte projekt, så det vurderes, at den eneste påvirkning af grundvandet er en grundvandssænkning. Grundvandssænkningen kan påvirke omkringværende overfladevand. Ifølge Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 526⁷ og erfaring fra andre råstofindvindinger under grundvandsspejlet ved man, at en grundvandssænkning uden for selve indvindingsarealet påvirkes meget begrænset. Man ved, at en grundvandssænkning i en afstand over 1 km fra projektarealet ikke påvirkes. I det konkrete projekt findes en del overfladevand inden for 1 km radius af projektarealet, som potentielt kan påvirkes.

Figur 7. Oversigtskort over ansøgte projektareal og omkringværende overfladevand.

Da omkringliggende overfladevand potentielt kan påvirkes af grundvandssænkningen, og da der er hydrologisk forbindelse mellem Rødå og Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet, retter vi blikket mod Rødå. Rødå løber øst og syd om ansøgte projektareal, og er et tilløb til Vidåen. Vidåen er en del af Natura 2000-område N89 Vadehavet. N89 Vadehavet er et større område, som dækker over flere habitat- og fuglebeskyttelsesområder. I nedenstående tabeller ses en oversigt over, hvilke områder N89 Vadehavet indeholder.

⁷ Følggevirkninger af råstofgravning under grundvandsspejlet, Miljøstyrelsen, Miljøprojekt nr. 526. Kurt Ambo Nielsen, Johan Claesson og Gunnar Gustafson. 2000.

Tabel 4. Habitatområder i N89, Vadehavet.

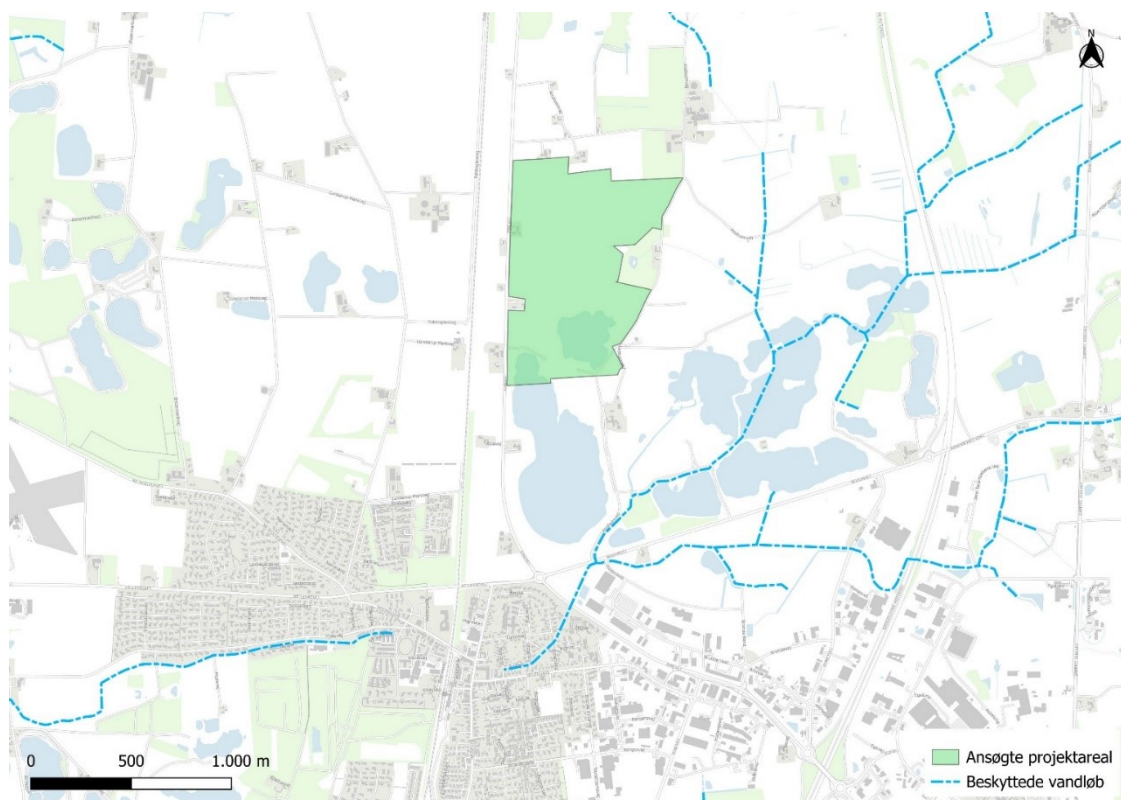
Habitatområder i N89 Vadehavet	
H78	Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde
H86	Brede Å
H90	Vidå med tilløb, Rudbøl sø og Magisterkogen
H239	Alslev Ådal

Tabel 5. Fuglebeskyttelsesområder i N89, Vadehavet.

Fuglebeskyttelsesområder i N89 Vadehavet	
F49	Engarealer ved Ho Bugt
F51	Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb
F52	Mandø
F53	Fanø
F55	Skallingen og Langli
F57	Vadehavet
F60	Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen
F63	Sønder Ådal
F65	Rømø
F67	Ballum Enge, Husum Enge og Kamper Strandenge

For områdebeskrivelse samt udpegningsgrundlag af N89 Vadehavet henvises til den reviderede udgave af Miljøstyrelsens Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 for Vadehavet (ISBN: 978-87-7038-830-6).

Da afstanden fra projektareal til N89 Vadehavet er stor (ca. 25 km på et korteste sted), vurderes den eneste potentielle påvirkning fra projektet at være gennem grundvandssænkningen via vandløbene Rødå til Vidå. Ingen populationer af arterne opført på udpegningsgrundlagene for N89 vurderes at strække sig tilnærmelsesvis tæt på ansøgte projektareal dog med en enkelt undtagelse af arten Odder. Odder er opført på udpegningsgrundlaget for H78, Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, og netop odderen har brug for lange vandløbsstrækninger for at trives. Ydermere er der registreringer af arten ca. 7,5 km vest i Rødå lidt syd for byen Hellevad. På lokaliteten er odderen registreret i 2017 og to gange i 2022.

Figur 8. Oversigtskort over ansøgte projektareal og Rødå (markeret som beskyttet vandløb gennem Rødekro by).

Omkring Rødekro løber Rødå fra øst gennem byen mod vest. Gennem centrum af Rødekro er der en strækning på ca. 600 m, hvor åen er underjordisk – formegentligt rørlagt. Den lange underjordiske strækning virker som en afskærmning for odderens udbredelse. Samtidigt er området omkring den underjordiske strækning et typisk by-miljø med tættere bebyggelse, jernbane mv. Den underjordiske del af Rødå samt selve Rødekro by virker derfor som en afskærmning for odderen, og det vurderes, at odderens udbredelsesområde i Rødå udelukkende vil være på den vestlige side af byen.

Figur 9. Oversigtskort over Rødekro by samt Rødås rørlagte del.

Fra andre råstofvindinger under grundvandsspejlet ved man, at grundvandssænkningen er størst tættest på selve indvindingen, og at påvirkningen aftager over afstand. Den korteste afstand mellem ansøgte projektareal og Rødå er ca. 400 m. Grundet afstanden mellem ansøgte projektareal og Rødå vurderes grundvandssænkningerne i Rødå fra ansøgte projekt at være ubetydelige. Samtidigt ændrer projektet ikke på oplandet til Rødå, hvorfor den naturlige tilstrømning til åen ikke påvirkes. Det vurderes, at projektet ikke påvirker kvaliteten eller kvantiteten af vand i Rødå, og dermed påvirker projektet heller ikke odderen på udpegningsgrundlaget af N89 Vadehavet.

Det er samlet set Region Syddanmarks vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af Natura 2000-området N96, Bolderslev Skov og Uge skov, eller N89, Vadehavet, eller deres respektive udpegningsgrundlag.

Det er dermed også Region Syddanmarks vurdering, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering i medfør af habitatbekendtgørelsen § 6, stk. 2.

5. Høring af berørte myndigheder og offentligheden

Udkast til afgrænsningsudtalelsen er i høring fra den 9. oktober 2025 til den 13. november 2025 ved myndigheder og offentligheden. Høringssvar vil blive indarbejdet i regionens endelig afgrænsningsudtalelse.

Regionen har vurderet, at følgende skal orienteres særskilt:

Tabel 6. Oversigt over særskilt orientering.

Hvem	Grund til partsstatus	Kontaktadresse
Kudsk & Dahl A/S	Ansøger og indvinder	Stine.kvorning@kudsk-dahl.dk
Lodsejerne af matr.nr. 4, 124, 127, 128 og 187 Andholm, Ø. Løgum samt matr.nr. 80 Lunderup, Rise i Aabenraa kommune	Lodsejere af projektarealet	Digital post
Aabenraa kommune	Berørt myndighed	lha@aabenraa.dk ; industri@aabenraa.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed	planer@msj.dk
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	Berørt myndighed	mail@sgav.dk
Region Syddanmark	Berørt myndighed	myn@rsyd.dk

Derudover er der tilsendt besked via digital post om offentlig høring til lodsejere, beboere over 18 år, virksomheder, og administrator af følgende matrikler:

Andholm, Ø. Løgum i Aabenraa kommune:

- 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 124, 126, 127, 128, 129, 141, 144, 160, 168, 171, 182, 183, 187, og 209

Lunderup, Rise i Aabenraa kommune:

- 4, 13, 20, 21, 22, 23, 28, 32, 38, 44, 56a, 56b, 75, 80, 81, 354, 566, 845, 848, 856, 882, og 891

6. Afgørelser fra andre myndigheder

For at det ansøgte projekt kan gennemføres som ønsket, er det nødvendigt med følgende tilladelser og dispensationer:

- Aabenraa Kommune: vandindvindingstilladelse samt grundvandssænkning, dispensation for fortidsmindebeskyttelseslinjen, og en eventuel dispensation for tilstandsændring i §-3 natur.

Tilladelser uden for samordningspligten:

- Aabenraa Kommune: Vejadgang/overkørselstilladelse – eksisterende vejadgang ønskes anvendt samt nedrivningstilladelse til nedrivning af bygning.

7. Videre forløb

Efter høringsfristens udløb fremsender regionen den tilrettede afgrænsningsudtalelse til ansøger, hvorefter ansøger udarbejder og indsender en miljøkonsekvensrapport for det ansøgte projekt. Når regionen har sikret sig, at ansøgers miljøkonsekvensrapport opfylder kravene, foretages en miljøvurdering, og rapporten sendes i 30 dages offentlig høring. Miljøkonsekvensrapporten og høringssvar skal til politisk behandling, hvorefter der udarbejdes et udkast til selve råstofstilladelsen. Udkastet til råstofstilladelsen sendes i 4 ugers partshøring. Når høringsperioden er afsluttet, vurderes det, om de indkomne bemærkninger giver anledning til ændringer i afgørelsen. Den endelige råstofstilladelse annonceres på regionens hjemmeside med 4 ugers klagefrist.

Hvis I har spørgsmål eller kommentar, er I velkomne til at kontakte undertegnede pr. mail fv@rsyd.dk eller på telefon 29201941.

Venlig hilsen

Frederik Vad
Biolog